

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
17/2770

Vår referanse
17/01081-3/OSK

Dato
18.10.2017

Høring - NOU 2017: 13 Ny sentralbanklov - Organisering av Norges Bank og Statens pensjonsfond utland - Finansdepartementet

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev om ny sentralbanklov av 23. juni 2017. Vår høringsuttalelse knytter seg til omtalen av kontante betalingsmidler og til regler om taushetsplikt og opplysningsplikt.

Fremtidige betalingsløsninger må ivareta personvern hensyn

Som sentralbanklovutvalget nevner i sin utredning er det fra flere ulike hold tatt til orde for å gå bort fra, eller redusere, bruken av kontanter som betalingsmiddel. Vanlige begrunnelser for dette er at kontanthåndtering er dyrt for finansinstitusjonene og at fjerning av kontanter vil kunne gjøre det lettere å bekjempe kriminalitet.

Datatilsynet er derfor tilfreds med at et enstemmig sentralbanklovutvalg trekker fram at et særtrekk ved kontanter er at de tillater anonyme transaksjoner og at dette har verdi for personvernet. Tilsvarende har også et flertall på Stortinget våren 2017 slått fast at retten til å kunne betale med kontanter er svært viktig, blant annet av personvern hensyn.

Også Datatilsynet erkjenner at den teknologiske utviklingen og lansering av nye digitale betalingsløsninger fører til at etterspørselen etter kontanter i praksis reduseres mer og mer. Etter hvert vil det aller meste av betalingene foregå digitalt.

Vi mener at det er viktig at vi i fremtidige betalingsløsninger beholder noen av de egenskapene som sedler og mynt representerer, herunder muligheten til å kunne gjennomføre transaksjoner anonymt. Datatilsynet støtter derfor tanken om å utrede om det kan utstedes elektroniske sentralbankpenger til publikum, som også kan fungere som tvungent betalingsmiddel. Inntil et slikt alternativ til kontanter er på plass bør pengesedler og mynt videreføres som tvungent betalingsmiddel i Norge. Det innebærer at en debitor som er forbruker, har rett til å betale med sedler og mynt hos betalingsmottaker.

Utvalget legger til grunn at en utstedelse av elektroniske sentralbankpenger til publikum vil kreve en lovendring som må bygge på en egen bred utredning. I en slik utredning er det viktig at også de personvernmessige konsekvensene blir utredet, slik utredningsinstruksen forutsetter. Jo tidligere i en prosess personvern blir satt på agendaen, jo lettere blir det å ta

hensyn til viktige personvern hensyn. Prinsippet om «innebygd personvern» er trukket fram i stortingsmeldingen «*Digital agenda for Norge, IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*», som regjeringen la fram i april 2016. Innebygd personvern står også sentralt i den nye europeiske personvernforordningen, som vil gjelde fra 25. mai 2018. Datatilsynet anbefaler at et eventuelt utvalg som skal utrede alternativer til analoge kontanter blir representert også ved solid personvern faglig kompetanse.

Datatilsynet går gjerne i en videre dialog om en hensiktsmessig overgang fra dagens kontanter i form av sedler og mynt, til nye digitale betalingsløsninger som, i alle fall langt på vei, ivaretar samme anonymitetsprinsipp som dagens kontanter.

Vi viser for øvrig også til vår høringsuttalelse til finansdepartementet om beredskap for kontant distribusjon, i vårt brev den 27. april 2017.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Henok Tesfazghi
seniorrådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO